

KEDİ VE KÖPEKLERİN YURT DIŞINA YOLCU BERABERİ VE TİCARİ SEVKLERİNE İLİŞKİN UYGULAMA TALİMATI (7455140 sayı ve 21.10.2022 tarih)

Kedi ve köpeklerin yurt dışına yolcu beraberliği ya da ticari olarak sevkleri, resmi veteriner hekimler tarafından düzenlenmiş, ilgili veteriner sağlık sertifikaları eşliğinde yapılacaktır.

Kedi ve köpeklerin yurt dışına sevklerinde aşağıda belirtilen hususlara göre işlem yapılacaktır:

A- Kedi ve Köpeklerin Yurt Dışına Çıkışında Genel Gereklilikler

1. Ülkemizdeki hayvanlar, “*Kedi, Köpek ve Gelinciklerin Kimliklendirilmesi ve Kayıt Altına Alınmasına Dair Yönetmelik*” hükümleri ile belirlenen şekilde mikroçip ile kimliklendirilmiş ve Ev Hayvanı Kayıt Sistemi (PETVET)’nde kayıt altına alınarak pasaport düzenlenmiş olmalıdır.
2. Yurt dışından Ülkemize gelmiş tekrar yurt dışına çıkış yapacak olan hayvanlar uluslararası standartlara uygun şekilde mikroçip ile kimliklendirilmiş ve pasaport düzenlenmişse, mevcut mikroçip numaraları ve pasaportları ile işlemlerine devam eder.
3. Alıcı ülke tarafından talep edilmesi durumunda geçerli bir FAVN test raporu (kuduz antikor titre test raporu) olmalıdır.

B- Aşılama ve Kontrol

1. Hayvanlara uygulanan aşılamalar, aşı prospektüsüne uygun zamanlarda gerçekleştirilecek ve uygun zamanda tekrarlanacaktır.
2. Kuduz aşılması ancak aşağıdaki koşulların sağlanması durumunda geçerli kabul edilecektir.
  - a. Hayvan pasaportunda, aşının uygulama tarihi kayıt altına alınmış olmalıdır.
  - b. Aşmayı uygulayan veteriner hekimin kaşe ve imzası yer almalıdır.
  - c. Kullanılan aşının prospektüsünde farklı bir talimat yok ise kuduz aşısı hayvan en erken 12 haftalık yaşta uygulanmış olmalıdır.
  - ç. Aşılama mikroçip uygulama tarihiyle aynı gün veya daha sonra ki bir tarihte yapılmış olmalıdır.
3. Kuduz aşılamasından en erken 30 gün sonra veteriner hekim tarafından alınmış, en az 1 ml’lik kan serumu örneği mikrosantrifüj tüpleri (1,5-2 ml) içerisinde Veteriner Laboratuvar Bilgi Sistemi’ne (VELBİS) giriş yapılarak sistemden alınacak form ile veya sistemin çalışmadığı durumlarda bilgisayarda hazırlanmış numune alım formu (EK-1) ve dekont ile birlikte kuduz antikor titrasyon testi için Etlik Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitü Müdürlüğü (VKMAEM)’ne gönderilir. VELBİS veri tabanının çalışmadığı durumlarda EK-1 ile gönderilen numuneye ait bilgiler, veri tabanına erişim sağlandıktan sonra ayrıca sisteme girilerek numune gönderme protokolü oluşturulur, numune sonucuna ilişkin raporlama ancak VELBİS sistemine protokol girişi yapıldıktan sonra yapılacaktır.
4. Kan alımını yapacak serbest veteriner hekim, kan alımı öncesinde kan alımının gerçekleşeceği il ya da ilçede faaliyet gösteren İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünde veteriner sağlık sertifikası düzenlenmesi konusunda görevlendirilmiş resmi veteriner hekime elektronik posta yolu veya yazılı dilekçe ile bilgi verecektir.
5. Resmi veteriner hekim kan alım işlemlerinin tamamına eşlik edebileceği gibi iş yoğunluğuna bağlı olarak bazılarını da eşlik edebilecektir. Kan alımına eşlik edildiğinde, alınan numune masrafları hayvan sahibine/serbest veteriner hekime ait

- olmak üzere İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü aracılığı ile Etlik VKAEM'ne gönderilecektir.
6. Hayvana takılan çipin arızalanması gibi benzer sebeplerden dolayı hayvana tekrar çip takılması durumunda, hayvana ait mevcut titre sonuç raporunda çip numarasına ilişkin bir değişiklik talep edildiğinde, değişiklik talebinin gerekçesi resmi veteriner hekim tarafından değerlendirilecek, uygun görülen talepler İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü aracılığı ile Etlik VKAEM'ne gönderilecek ve değişiklik talebinde bulunulacaktır.
  7. Sehven birden fazla çip uygulaması yapılan hayvanların yurt dışına çıkış işlemlerinde sertifika, laboratuvar raporunda yer alan çip numarasına göre düzenlenir.
  8. Hayvanlardan alınmış kan serumu örneklerinin analiz amacı ile yurt dışına gönderilmesi yasaktır. Numuneler analiz için yurt dışına ancak Bakanlık izni ile gönderilebilir.
  9. Alınan kan serumları soğuk zincirde ve alımı takip eden en geç 5 gün içerisinde yukarıda ifade edilen Enstitü Müdürlüğü'ne gönderilecektir. Enstitü Müdürlüğü; kan alımını takiben 5 gün içerisinde laboratuvara ulaşmamış numuneler işleme alınmayarak imha edilecektir.
  10. Aşı prospektüsüne uygun şekilde, periyodik olarak düzenli aşılamaya devam edildiği sürece, daha önceki bir aşılama sonrasında alınmış kuduz serolojik test raporu (FAVN Test) hayvanının yaşamı boyunca geçerli olmaktadır. Aşılamaı takip eden bir sonraki aşılama, önceki aşılamanın geçerlilik süresi içinde yapılmadığı takdirde, "ilk aşılama" olarak kabul edilecek ve hayvan aşılamaıdan en az 30 gün sonra kuduz antikör titrasyon testine tabi tutulacaktır.
  11. Önceden alınmış serolojik test raporuna sahip olan hayvanlar ile ilgili olarak;
    - a. Raporu veren laboratuvarın yetkili olup olmadığı kontrol edilir.
    - b. Avrupa Birliği için, bu testin yapılmasına yetkili kılınan laboratuvarların listesi https://food.ec.europa.eu/animals/movement-pets/approved-rabies-serology-laboratories_en sayfasında yayınlanmaktadır. Söz konusu listelerdeki laboratuvarların sonuçları yasal olarak kabul edilmektedir.
    - c. Diğer ülkeler için aşağıdaki linkte yer alan ve Dünya Hayvan Sağlık Örgütü (WOAH) tarafından onaylı laboratuvarların sonuçları kabul edilecektir <https://www.woah.org/en/what-we-offer/expertise-network/reference-laboratories/#ui-id-3>
  12. Etlik VKMAEM tarafından düzenlenmiş kuduz titre testi raporu, veteriner sağlık sertifikası düzenlenmeden önce resmi veteriner hekim tarafından VELBİS veri tabanından doğrulanır ve doğruluğu onaylanan raporun arkası imzalanıp mühürlenerek sertifikaya eklenir.
  13. Kuduz serolojik test raporu (FAVN Test) yurt dışı çıkışlarında tek başına yeterli değildir. Geçerli bir FAVN test raporu ile birlikte Ülkemizden çıkış yapmadan 48 saat öncesinde İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerinden Veteriner Sağlık Sertifikası alınması zorunludur.
  14. VELBİS üzerinden gönderilen raporlar EBYS üstünden elektronik imzalanarak gönderilir. Enstitü Müdürlüğü tarafından ıslak imzalı rapor gönderilmeyecektir. Veteriner kliniklerinin Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) adresi bildirmesi durumunda e-imzalı rapor KEP adresine gönderilecektir.
  15. Etlik VKMAEM tarafından düzenlenmiş kuduz titre testi raporu, hayvan sahibinin talebi halinde İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerinde bulunan resmi veteriner hekim tarafından VELBİS veri tabanından doğrulanır ve doğruluğu onaylanan raporun arkası ilgilisince imzalanır. Hayvan sahibi tarafından raporun kayıp veya zayı bildirimi yapması durumunda İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri tarafından onaylı bir sureti verilir.

C- Kedi ve Köpeklerin Yurt Dışına Çıkışı

1) Kedi ve köpeklerin ticari olmayan dolaşımı:

- a. "Ticari olmayan dolaşım" bir evcil hayvanın satışını veya mülkiyetini devretmeyi amaçlamayan herhangi bir hareket anlamına gelir;
- b. "Sahip" kimlik belgesinde sahip olarak belirtilen gerçek kişiyi ifade eder;

2) Kedi ve köpeklerin ticari dolaşımı:

Hayvanların satışı ve mülkiyetinin devredilmesi durumunda, ilgili faaliyet ticari sayılır. Bu kapsamda;

- a. Bir kişi, hayvanları mali kazanç karşılığında bir nakliye şirketi kullanarak hareketini sağlıyor ise bu bir ticari harekettir.
- b. Yolculuğun uzunluğuna ve taşınan hayvan sayısına bakılmaksızın hayvanlar üreme için taşınırlarsa bu bir ticari harekettir.
- c. Hayvanlar sahiplendirilme amacı ile naklediliyorlarsa, bu bir ticari harekettir.
- ç. Hayvanların hareketinin sahibi/sahibini temsil eden kişinin hareketinden en fazla 5 gün önce veya 5 gün sonraki dönem içinde gerçekleşmemesi durumunda bu bir ticari harekettir.(örneğin hayvanların sahipleri tarafından kargo ile gönderilmesi durumunda)

3) Koruma altındaki ırklar

- a. "Yerli Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Kullanılması ve Yurt Dışına Çıkarılması Hakkında Yönetmelik" (YEHGK)" gereği "Ulusal Komite" tarafından belirlenmiş;
  - i. Kangal Çoban Köpeği
  - ii. Akbaş Çoban Köpeği
  - iii. Kars Çoban Köpeği
  - iv. Çatal Burun Av Köpeği
  - v. Zağar İnci Köpeği
  - vi. Ankara Kedisi
  - vii. Van Kedisi

İrklarından olan kedi ve köpekler, gen kaynakları koruma altına alınan hayvanlardır ve yurt dışına çıkışları ön izne bağlıdır.

- b. Yolcu beraberinde yurt dışına çıkışı ön izine bağlı ırklar için YEHGK Yönetmeliğinin 4 üncü maddesi 10 uncu fıkrası gereği işlem yapılır.
- c. Pasaportlarında yurt dışına çıkışı ön izine bağlı ırkların melezi yazan hayvanların durumları YEHGK Yönetmeliğinin 8 inci maddesinin 1 inci fıkrası gereği işlem yapılır.
- ç Yurt dışına çıkarılacak hayvanların pasaportlarında ırk ve renkleri kesin olarak tanımlanmış olacaktır. Pasaportlarında ırkları yalnızca "mix/melez", renkleri yalnızca "mix/karışık" gibi ifadelerle tanımlanmış hayvanların yurt dışı çıkış işlemleri yapılmaz. Hayvanların ırkına ve rengine en yakın ırk ve renk yazılır. Bu hayvanların işlemleri pasaportlarında gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra gerçekleştirilir.
- d. Pasaportlarında hangi ırk yazarsa yazsın, yurt dışına çıkarılacak kedi ve köpekler, yurt dışına çıkışı ön izne bağlı ırklar göz önüne alınarak değerlendirilir, kesinlikle söz konusu ırklardan olmadığı tespit edilir. Şüphe

durumunda YEHGK Yönetmeliğinin 8 inci maddesi 1 inci fıkrası (a) bendi gereği kurulan “Komisyon” kararına göre işlem yapılır.

4) Tehlikeli Köpek Irkları

- a. “Tehlike Arz Eden Hayvanlar İle İlgili Genelge” kapsamında belirlenen ırkların üretilmesi, sahiplendirilmesi, ülkemize girişi, satışı, reklamı, takası, sergilenmesi ve hediye edilmesi yasaktır.
- b. Sadece sahipli ve kayıt altına alınmış tehlikeli ırk köpekler için alıcı ülkenin kabul etmesi durumunda sahipleri ile beraber yurt dışına çıkışına izin verilir ancak tekrar ülkeye girişleri kabul edilmez.

5) Kedi ve köpeklerin yurt dışına çıkartılması;

- a. Hayvan sahibi/hayvandan sorumlu kişi hayvanını “Kedi, Köpek ve Gelinciklerin Kimliklendirilmesi ve Kayıt Altına Alınmasına Dair Yönetmelik” hükümleri ile belirlenmiş şekilde mikroçip ile kimliklendirmiş ve kayıt altına almış olmalıdır.
- b. Hayvanlar için ikamet ettiği İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından en erken çıkışa 48 saat kala veteriner sağlık sertifikası düzenlenir.
Hayvan sahibinin ya da yetkili kişinin 48 saat içinde hayvanı ile birlikte çıkış gerçekleştiremeyeceğini bildirmesi, başka bir ilde kalacağını ve çıkış yapacağı o ilden sertifika almak istediğini beyan etmesi durumunda ise çıkış yapacağı ile kadar geçerli olacak ekteki form (EK-2) düzenlenir.
- c. Aynı kişi tarafından, hayvanların kendisine ait olduğu belirtilerek farklı hayvanlar için farklı zamanlarda yurt dışına çıkış başvurusu talep edildiğinde, söz konusu kişiden daha önceden yurt dışına çıkarılmış kendisine ait olduğu belirtilen hayvanların durumunu ve barındıkları adresi belirten bir dilekçe (EK-3) alınacak ve Bakanlığa gönderilecektir. Bakanlığımızca ilgili ülkenin yetkili otoritesinden, söz konusu dilekçeye istinaden bilgi talep edilecek, alınan bilgi çerçevesinde nasıl bir işlem yapılacağı konusunda İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü bilgilendirilecektir.
- ç. Sahipsiz veya kontrollü hayvanların yurt dışında bulunan dernekler tarafından sahiplenilmek istenmesi durumunda, tüm iş ve işlemler alıcı dernek tarafından yetki verilmiş dernek ya da kişi tarafından olacak şekilde yapılacaktır.
- d. Alıcı ülkede dernek olmaması durumunda hayvanı sahiplenecek kişinin ilgili ülke resmi makamlarından aldığı iznin veya hayvanı talep ettiğine dair resmi onaylı dilekçesinin başvuru esnasında sunulması gerekmektedir.
- e. Ülkemizde kimliklendirilerek kayıt altına alınmış hayvanların yurt dışına sahiplendirilmek üzere gönderilmesi ya da yabancı uyruklu kişilerce sahiplenilip yurt dışına çıkartılması durumunda, sahip değişikliği formu doldurulacaktır, mevcut kayıt sistemi üzerinde ihraç olarak işaretlenecektir. Sahip değişikliği formu başvuru dosyasında saklanacaktır.

C- Kedi ve Köpeklerin Yurt Dışına Çıkışında Veteriner Sağlık Sertifikası Düzenlenmesi

- a. Resmi veteriner hekim tarafından düzenlenmiş veteriner sağlık sertifikasına sahip olmayan hiçbir kedi ve köpek yurt dışına çıkarılamaz.
- b. Yurt dışına kedi ve köpek sevkleri için model alıcı ülke kriterleri doğrultusunda hazırlanmış ve Bakanlığımızca belirlenmiş veteriner sağlık sertifikaları düzenlenecektir.

- c. Düzenlenecek veteriner sağlık sertifikaları, Bakanlığımızca yayımlanmış olan “Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin İhracatı İçin Veteriner Sağlık Sertifikası Düzenlenmesi Talimatı” hükümleri doğrultusunda düzenlenecektir.
- ç. Veteriner sağlık sertifikası düzenlenmesi için kuduz antikör titre sonucu alıcı ülkenin talep etmesi durumunda aranacaktır. Alıcı ülke taleplerine ilişkin bilgi sahibi olunmadan sertifika düzenlenmez.
- d. Veteriner sağlık sertifikası iş ve işlemleri hayvan sahibi tarafından doğrudan gerçekleştirilmelidir. Hayvan sahibinin iş ve işlemleri yürütemediği durumlarda;
- i. Hayvan sahibinin yurt içinde olması durumunda, ekinde kimlik fotokopisi olan dilekçesi ile vekaletname verdiği kişi/kurum,
  - ii. Hayvan sahibinin yurt dışında olması durumunda, kişinin kimlik fotokopisi ve imzalı dilekçe ile vekalet verdiği kişi/kurum,
  - iii. Hayvan sahibinin kendisi yerine hayvanların ticari olmayan hareketi, kargo şirketi tarafından yapılacak ise kontrat yaptığı taşıma şirketi tarafından görevlendirilen personel tarafından yapılabilir.
- e. Kargo yolu ile taşınacak hayvanlar için hizmet alınacak kargo şirketi, Türkiye’de kayıtlı ve hayvan taşımaya izinli bir şirket olmalıdır. Şirkete ait izin belgelerinin veya ruhsatlarının bir örneği alınarak başvuru dosyasına eklenecektir.
- f. Sahipli hayvanlar ticarete konu olamaz. Bu kapsamda;
- a. Hayvanlara eşlik edecek kişi (sahibi ya da sahibi tarafından yetkilendirilmiş kişi) olması durumunda yolcu beraberinde veteriner sağlık sertifikası düzenlenir,
  - b. Hayvanlara eşlik edecek kişi olmaması durumunda ise ticari veteriner sağlık sertifikası düzenlenir.
  - c. Kargo şirketleri tarafından gönderilen/taşınan hayvanlar için ticari veteriner sağlık sertifikası düzenlenir.
- ğ. Kedi ve köpeklerin yurt dışına ticari hareketlerinde sertifika düzenlenmesi aşamasında;
- Hayvanların ülkemizdeki ticari bir işletmeden ya da çiftlikten çıkış yapması durumunda işletme/çiftliğe ait belgeler ve hayvanlara düzenlenen faturanın,
  - Yurt dışında bir kurum, enstitü veya merkeze sevk edilmesi durumunda yurtdışındaki işletmenin faal ve yetkili otoriteden izinli olduğuna dair belge ve talepte bulundukları hayvanların çip numaralarını belirtecek şekilde talep yazısının,
  - Dernekler arası sözleşmenin, ibraz edilmesi gerekmektedir. Hayvanların çıkış işlemlerinde dernekler arası sözleşme yapılmış olsa bile, her bir sevkiyatta alıcı dernek tarafından çıkışı istenilen hayvanların çip numaralarını içeren talep yazısı aranacaktır. Söz konusu talep sözleşmede belirtilen elektronik posta adresleri üzerinden gerçekleştirilebilir.
  - Dernekler arası bir sözleşmelerde, derneklerin resmi mail adresleri gibi iletişim bilgileri, iletişimde yetkili kişi bilgileri net bir şekilde belirtilmelidir.
  - Hareketini ticari olarak gerçekleştirecek hayvanlar, Ev Hayvanı Kayıt Sistemi (PETVET)’nde ihraç olarak işaretlenir.

g. Başvuruda Aranacak Belgeler;

- Başvuru dilekçesi
- Hayvanın Pasaportu
- Laboratuvar raporu (gerekli ise)
- Barınak ya da derneğin kayıt belgesi,(özellik ve kapasitesine göre veteriner hekim sözleşmesi)
- Kargo şirketi başvurularında hayvan sahibi adına kesilmiş fatura ya da fatura statüsünde resmi belge
- Kargo şirketinin faaliyet/izin belgesi
- Ticarete konu hayvanlar için fatura
- İş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi için verilen vekaletname/dilekçe (yurt dışından alınmış bir vekaletname/dilekçe ise yeminli tercüman tarafından yapılmış Türkçe çevirisi ve aslı)
- Sahip değişikliği formu
- Dernekler arası sözleşme
- Alıcı dernek tarafından kişi adına yapılmış yetkilendirme varsa ilgili yetkilendirme belgesi
- Alıcı dernek tarafından talep edilen hayvanların çip numaraları gibi bilgilerini içeren talep yazısı

1. Hayvan Sahibine Verilecek Belgeler;

- Veteriner Sağlık Sertifikası
- Kuduz Titre Laboratuvar Raporu
- Varsa Diğer Laboratuvar Raporları
- Varsa Ek Beyan/Deklarasyon